

E.

Silniční právo

V ruské vesnici se převrhl kamion s vodkou: Obyvatelé už týden slaví, vyslaní policisté se zatím nevrátili na služebnu.

ZPRÁVA Z TISKU 24. 10. 2015

Vůz má svoje vlastní srdce a emoce. Musíte ho proto milovat.

JUAN MANUEL FANGIO

Při jízdě autem si nikdy nemůžete být jisti, že včera neodhlasovali něco, co právě teď porušujete.

ZE ŽIVOTA

Člověk se nenaučí nadávat, dokud se nenaučí řídit.

ZÁKON MURPHYHO DĚDEČKA

KAPITOLA 1

Odpovědnost v mezinárodní silniční přepravě

1.1 Úvod do problematiky

Jednotnou mezinárodní úpravu přepravy po silnicích zachycuje především **Úmluva o přepravní smlouvě v mezinárodní silniční nákladní dopravě (CMR)**,¹¹ **Evropská dohoda o mezinárodní silniční přepravě nebezpečných věcí (ADR)**,¹² **Dohoda o mezinárodních přepravách zkazitelných potravin a specializovaných prostředcích určených pro tyto přepravy (ATP)**,¹³ **Evropská dohoda o práci osádek vozidel v mezinárodní silniční dopravě (AETR)**,¹⁴ **Úmluva o přepravní smlouvě v mezinárodní silniční přepravě**

¹¹ Viz vyhláška ministra zahraničních věcí č. 11/1975 Sb., o Úmluvě o přepravní smlouvě v mezinárodní silniční nákladní dopravě (CMR), ve znění sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 108/2006 Sb. m. s. *Convention relative au contrat de transport international de marchandise par route*.

¹² Viz vyhláška ministra zahraničních věcí č. 64/1987 Sb., o Evropské dohodě o mezinárodní silniční přepravě nebezpečných věcí (ADR), ve znění sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 159/1997 Sb., č. 54/1999 Sb., č. 93/2000 Sb. m. s., č. 6/2002 Sb. m. s., č. 77/2004 Sb. m. s., č. 33/2005 Sb. m. s., č. 14/2007 Sb. m. s., č. 13/2009 Sb. m. s., č. 17/2011 Sb. m. s., č. 8/2013 Sb. m. s., č. 11/2015 Sb. m. s. a č. 21/2017 Sb. m. s. *Accord européen relatif au transport international des marchandises dangereuses par route*.

Další mezinárodní smlouvou upravující přepravu nebezpečných věcí je **Úmluva o občanskoprávní odpovědnosti za škodu způsobenou při přepravě nebezpečných věcí po silnici, železnici a na říčních plavidlech** (*Convention on Civil Liability for Damage Cause during Carriage of Dangerous Goods by Road, Rail and Inland Navigation Vessels*, CRTD). Česká republika zde není smluvní stranou.

Dostupné na: http://www.unece.org/trans/danger/publi/crtd/crtd_e.html

¹³ Viz sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 32/2016 Sb. m. s., kterým se nahrazuje sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 3/2014 Sb. m. s. o sjednání Dohody o mezinárodních přepravách zkazitelných potravin a o specializovaných prostředcích určených pro tyto přepravy (ATP). *Accord relatif aux transports internationaux de denrées périssables et aux engins spéciaux à utiliser pour ces transports*.

¹⁴ Viz sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 62/2010 Sb. m. s., kterým se nahrazují sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 108/1976 Sb., č. 82/1984 Sb. a č. 80/1994 Sb., o vyhlášení přijetí změn a dodatků Evropské dohody o práci osádek vozidel v mezinárodní silniční dopravě (AETR), ve znění sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 82/2010 Sb. m. s. *Accord européen du transport routier*.

cestujících a zavazadel (CVR),¹⁵ Dohoda o mezinárodní příležitostné přepravě cestujících autokarem a autobusem (INTERBUS),¹⁶ Celní úmluva o mezinárodní přepravě zboží na podkladě karnetů TIR (TIR),¹⁷ Evropská dohoda o ochraně zvířat při mezinárodní přepravě¹⁸ a Evropská dohoda o ochraně jatečných zvířat.¹⁹ Mezi další související úmluvy můžeme zahrnout Evropskou úmluvu o silničních značkách,²⁰ Úmluvu o silničním provozu, Úmluvu o silničních značkách a signálech, Evropskou dohodu doplňující Úmluvu o silničním provozu, Evropskou dohodu doplňující Úmluvu o silničních značkách a signálech²¹ a Dohodu o přijetí jednotných podmínek pro homologaci (ověřování shodnosti) a o vzájemném uznávání homologace výstroje a součástí motorových vozidel.²²

Evropskou úpravu představuje zejm. **nařízení o harmonizaci některých předpisů v sociální oblasti týkajících se silniční dopravy**,²³ **nařízení, kterým**

¹⁵ Viz sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 91/2006 Sb. m. s., o přijetí Úmluvy o přepravě smlouvě v mezinárodní silniční přepravě cestujících a zavazadel (CVR). *Convention relative au contrat de transport international de voyageurs et de bagages par route*.

¹⁶ Viz sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 9/2003 Sb. m. s., o přijetí Dohody o mezinárodní příležitostné přepravě cestujících autokarem a autobusem (INTERBUS).

¹⁷ Viz sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 61/2008 Sb. m. s., kterým se nahrazuje vyhláška ministra zahraničních věcí č. 144/1982 Sb., o Celní úmluvě o mezinárodní přepravě zboží na podkladě karnetů TIR (Úmluva TIR), ve znění sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 61/2008 Sb. m. s., č. 92/2011 Sb. m. s., č. 93/2011 Sb. m. s., č. 37/2012 Sb. m. s., č. 93/2012 Sb. m. s., č. 6/2014 Sb. m. s. a č. 11/2016 Sb. m. s. (*Transports internationaux routiers, TIR – mezinárodní silniční přeprava*).

¹⁸ Viz sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 20/2000 Sb. m. s., o přijetí Evropské dohody o ochraně zvířat při mezinárodní přepravě a Dodatkového protokolu k Evropské dohodě o ochraně zvířat při mezinárodní přepravě.

¹⁹ Viz sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 114/2003 Sb. m. s., o přijetí Evropské dohody o ochraně jatečných zvířat (č. 102).

²⁰ Viz vyhláška ministra zahraničních věcí č. 175/1960 Sb., o Evropské úmluvě o silničních značkách.

²¹ Všechny viz částka 40/1980 Sb. – Oznámení o uložení ratifikační listiny a listiny o přístupu Československé socialistické republiky k 1. Úmluvě o silničním provozu, sjednané ve Vídni dne 8. 11. 1968, s výhradou k čl. 52, 2. Úmluvě o silničních značkách a signálech, sjednané ve Vídni dne 8. 11. 1968, s výhradou k čl. 44, 3. k Evropské dohodě doplňující Úmluvu o silničním provozu, sjednané v Ženevě dne 1. 5. 1971, s výhradou k čl. 9, 4. k Evropské dohodě doplňující Úmluvu o silničních značkách a signálech, sjednané v Ženevě dne 1. 5. 1971 s výhradou k čl. 9 a sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 83/2013 Sb. m. s., o přijetí Úmluvy o silničním provozu.

²² Viz vyhláška ministra zahraničních věcí č. 176/1960 Sb., o Dohodě o přijetí jednotných podmínek pro homologaci (ověřování shodnosti) a o vzájemném uznávání homologace výstroje a součástí motorových vozidel, ve znění sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 42/1996 Sb.

²³ Viz nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 561/2006 ze dne 15. března 2006 o harmonizaci některých předpisů v sociální oblasti týkajících se silniční dopravy, o změně nařízení Rady (EHS) č. 3821/85 a (ES) č. 2135/98 a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 3820/85 (ve znění nařízení

se zavádějí společná pravidla týkající se závazných podmínek pro výkon povolání podnikatele v silniční dopravě,²⁴ nařízení o společných pravidlech pro přístup na trh mezinárodní silniční nákladní dopravy,²⁵ nařízení o společných pravidlech pro přístup na mezinárodní trh autokarové a autobusové dopravy,²⁶ nařízení o tachografech v silniční dopravě,²⁷ nařízení o právech cestujících v autobusové a autokarové dopravě,²⁸ směrnice o vysílání pracovníků v rámci poskytování služeb²⁹ a směrnice o prosazování směrnice o vysílání pracovníků v rámci poskytování služeb.³⁰

Pro oblast silniční přepravy nalezneme základní vnitrostátní úpravu v **zákoně o silniční dopravě**³¹ a prováděcích vyhláškách.³² Zákon upravuje podmínky

Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1073/2009 a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 165/2014).

²⁴ Viz nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1071/2009 ze dne 21. října 2009, kterým se zavádějí společná pravidla týkající se závazných podmínek pro výkon povolání podnikatele v silniční dopravě a zrušuje směrnice Rady 96/26/ES, ve znění nařízení Komise (EU) č. 613/2012 a nařízení Rady (EU) č. 517/2013. (Nařízení je součástí tzv. „silničního balíčku“.)

²⁵ Viz nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1072/2009 ze dne 21. října 2009 o společných pravidlech pro přístup na trh mezinárodní silniční nákladní dopravy, ve znění nařízení Komise (EU) č. 612/2012 a nařízení Rady (EU) č. 517/2013. (Nařízení je součástí tzv. „silničního balíčku“.)

²⁶ Viz nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1073/2009 ze dne 21. října 2009 o společných pravidlech pro přístup na mezinárodní trh autokarové a autobusové dopravy a o změně nařízení (ES) č. 561/2006, ve znění nařízení Komise (EU) č. 611/2012 a nařízení Rady (EU) č. 517/2013. (Nařízení je součástí tzv. „silničního balíčku“.)

²⁷ Viz nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 165/2014 ze dne 4. února 2014 o tachografech v silniční dopravě, o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 3821/85 o záznamovém zařízení v silniční dopravě a o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 561/2006 o harmonizaci některých předpisů v sociální oblasti týkajících se silniční dopravy.

²⁸ Viz nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 181/2011 ze dne 16. února 2011 o právech cestujících v autobusové a autokarové dopravě a o změně nařízení (ES) č. 2006/2004.

²⁹ Viz směrnice Evropského parlamentu a Rady 96/71/ES ze dne 16. prosince 1996 o vysílání pracovníků v rámci poskytování služeb.

³⁰ Viz směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/67/EU ze dne 15. května 2014 o prosazování směrnice 96/71/ES o vysílání pracovníků v rámci poskytování služeb a o změně nařízení (EU) č. 1024/2012 o správní spolupráci prostřednictvím systému pro výměnu informací o vnitřním trhu.

³¹ Viz zákon č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě, v účinném znění.

³² Viz vyhláška Ministerstva dopravy a spojů č. 478/2000 Sb., **kterou se provádí zákon o silniční dopravě**, v účinném znění, vyhláška Ministerstva dopravy a spojů č. 175/2000 Sb., **o přepravním řádu pro veřejnou drážní a silniční osobní dopravu**, vyhláška č. 522/2006 Sb., **o státním odborném dozoru a kontrolách v silniční dopravě**, v účinném znění, vyhláška č. 122/2014 Sb., **o jízdních řádech veřejné linkové dopravy**, a vyhláška č. 9/2015 Sb., **o stanovení náležitostí a vzorů pověření k výkonu státního dozoru, státního odborného dozoru, vrchního státního dozoru a vrchního státního odborného dozoru v dopravě ve formě průkazu** a o změně souvisejících vyhlášek.

provozování silniční dopravy silničními motorovými vozidly prováděné pro vlastní a cizí potřeby za účelem podnikání, jakož i práva a povinnosti právnických a fyzických osob s tím spojené a pravomoc a působnost orgánů státní správy na tomto úseku. Silniční přepravu upravují i další zákony: **zákon o pozemních komunikacích**³³ upravuje: i) kategorizaci pozemních komunikací, jejich stavbu, podmínky užívání a jejich ochranu, ii) práva a povinnosti vlastníků pozemních komunikací a jejich uživatelů a iii) výkon státní správy ve věcech pozemních komunikací příslušnými silničními správními úřady.

Zákon o silničním provozu³⁴ upravuje: i) práva a povinnosti účastníků provozu na pozemních komunikacích, ii) pravidla provozu na pozemních komunikacích, iii) úpravu a řízení provozu na pozemních komunikacích, iv) řidičská oprávnění a řidičské průkazy a v) působnost a pravomoc orgánů státní správy a Policie České republiky ve věcech provozu na pozemních komunikacích.

³³ Viz zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, v účinném znění, a vyhláška Ministerstva dopravy a spojů č. 104/1997 Sb., **kteou se provádí zákon o pozemních komunikacích**, v účinném znění, nařízení vlády č. 264/2009 Sb., **o bezpečnostních požadavcích na tunely pozemních komunikací delší než 500 metrů**, vyhláška č. 470/2012 Sb., **o užívání pozemních komunikací zplozplatněných mýtným**, ve znění vyhlášky č. 307/2015 Sb., nařízení vlády č. 240/2014 Sb., **o výši časových poplatků, sazeb mýtného, slevy na mýtném a o postupu při uplatnění slevy na mýtném**, vyhláška č. 9/2015 Sb., **o stanovení náležitostí a vzorů pověření k výkonu státního dozoru, státního odborného dozoru, vrchního státního dozoru a vrchního státního odborného dozoru v dopravě ve formě průkazu** a o změně souvisejících vyhlášek, a vyhláška č. 306/2015 Sb., **o užívání pozemních komunikací zplozplatněných časovým poplatkem**, ve znění vyhlášky č. 383/2016 Sb.

³⁴ Viz zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (**zákon o silničním provozu**), v účinném znění, a vyhláška Ministerstva dopravy a spojů č. 31/2001 Sb., **o řidičských průkazech a o registru řidičů**, v účinném znění, vyhláška Ministerstva dopravy a spojů č. 32/2001 Sb., **o evidenci dopravních nehod**, nařízení vlády č. 110/2001 Sb., kterým se stanoví další vozidla, **která mohou být vybavena zvláštním zvukovým výstražným zařízením doplněným zvláštním výstražným světlem modré barvy**, ve znění nařízení vlády č. 144/2013 Sb., vyhláška č. 277/2004 Sb., o stanovení zdravotní způsobilosti k řízení motorových vozidel, zdravotní způsobilosti k řízení motorových vozidel s podmínkou a náležitosti lékařského potvrzení osvědčujícího zdravotní důvody, pro něž se za jízdy nelze na sedadle motorového vozidla připoutat bezpečnostním pásem (vyhláška **o zdravotní způsobilosti k řízení motorových vozidel**), v účinném znění, vyhláška č. 3/2007 Sb., **o celostátním dopravním informačním systému**, vyhláška č. 124/2007 Sb., **o vzoru paměťové karty řidiče**, vyhláška č. 82/2012 Sb., o provádění kontrol technického stavu vozidel a jízdních souprav v provozu na pozemních komunikacích (vyhláška **o technických silničních kontrolách**), ve znění vyhlášky č. 133/2016 Sb., nařízení vlády č. 41/2014 Sb., **o stanovení jiných návykových látek a jejich limitních hodnot, při jejichž dosažení v krevním vzorku řidiče se řidič považuje za ovlivněného takovou návykovou látkou**, a vyhláška č. 294/2015 Sb., **kteou se provádějí pravidla provozu na pozemních komunikacích**, ve znění vyhlášky č. 84/2016 Sb.

Zákon o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích³⁵ upravuje: i) registraci vozidel, ii) technické požadavky na provoz silničních vozidel a zvláštních vozidel a schvalování jejich technické způsobilosti, iii) práva a povinnosti osob, které vyrábějí, dovážejí a uvádějí na trh vozidla, iv) práva a povinnosti vlastníků a provozovatelů vozidel, v) práva a povinnosti stanice technické kontroly a stanice měření emisí, vi) kontroly technického stavu vozidel v provozu a vii) výkon státní správy a státního dozoru v oblasti podmínek provozu vozidel na pozemních komunikacích. **Zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla**³⁶ pak upravuje i) pojištění odpovědnosti za újmu způsobenou provozem vozidla a ii) zřízení České kanceláře pojistitelů, její právní postavení, organizaci a předmět činnosti.

1.2 Odpovědnost v silniční přepravě podle vnitrostátního práva

Odpovědnost v silniční přepravě počíná společně se vznikem primární povinnosti. Jednotlivé povinnosti jsou pak upraveny konkrétními zákonnými předpisy.

³⁵ Viz zákon č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích a o změně zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění zákona č. 307/1999 Sb., v účinném znění, a vyhláška Ministerstva dopravy a spojů č. 302/2001 Sb., o **technických prohlídkách a měření emisí vozidel**, v účinném znění, vyhláška č. 245/2005 Sb., o **náležitostech informačních štítků a plakátů s údaji o spotřebě pohonných hmot a emisích CO₂ při prodeji nových osobních vozidel**, nařízení vlády č. 365/2005 Sb., o **emisích znečišťujících látek ve výfukových plynech zážehových motorů některých nesilničních mobilních strojů**, vyhláška č. 355/2006 Sb., o **stanovení způsobu a podmínek registrace, provozu, způsobu a podmínek testování historických a sportovních vozidel a způsobu a podmínek testování silničního vozidla, které je registrováno v registru silničních vozidel**, ve znění vyhlášky č. 144/2012 Sb., vyhláška č. 341/2014 Sb., o **schvalování technické způsobilosti a o technických podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích**, v účinném znění, a vyhláška č. 343/2014 Sb., o **registraci vozidel**, ve znění vyhlášky č. 399/2015 Sb. a č. 10/2017 Sb.

³⁶ Viz zákon č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), v účinném znění, a vyhláška Ministerstva financí č. 205/1999 Sb., **kerou se provádí zákon č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla** a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), v účinném znění.

1.2.1 Odpovědnost při provozování silniční dopravy silničními motorovými vozidly

1.2.1.1 Provozování silniční dopravy pro cizí potřeby

Podnikatel v silniční dopravě je povinen **označit velká vozidla**, která používá k podnikání, svým obchodním jménem. Způsob označení stanoví prováděcí předpis.³⁷ Podnikatel v silniční dopravě je povinen zajistit, aby i) v každém vozidle používaném k podnikání byl při jeho provozu doklad o oprávnění k podnikání, smlouva o mezinárodní zvláštní linkové dopravě a další doklady vztahující se k prováděné přepravě, ii) práce řidiče vozidla určeného pro přepravu více než 9 osob včetně řidiče vykonávala pouze osoba, u které není překážka spolehlivosti, a iii) práce řidiče vozidla určeného pro přepravu nejvýše 9 osob včetně řidiče vykonávala pouze osoba spolehlivá.

Podnikatel v silniční dopravě je dále povinen: i) provádět opravy velkých vozidel s výjimkou drobných oprav na plochách k tomu určených a doklad o provádění údržby mimo vlastní prostory uchovat po dobu 2 let a ii) před zahájením provozování dopravy sdělit dopravnímu úřadu počet vozidel, se kterými bude provozovat dopravu, jejich státní poznávací značku České republiky, největší povolenou hmotnost, celkový počet míst k přepravě osob včetně řidiče, tovarní značku a obchodní označení a nahlásit do 30 dnů od vzniku rozhodné skutečnosti každou změnu v těchto údajích.³⁸

Pokud podnikatel v silniční dopravě provozované **velkými vozidly** (vozidlo nebo jízdní souprava o největší povolené hmotnosti přesahující 3,5 tuny, jsou-li určeny k přepravě zvířat nebo věcí, nebo vozidlo určené pro přepravu více než 9 osob včetně řidiče) zabezpečuje konkrétní přepravu osob, zvířat nebo věcí tím, že sám řídí velké vozidlo nebo v souvislosti s řízením provádí nakládku a vykládku zvířat nebo věcí, dohled při nástupu a výstupu cestujících nebo nakládku a vykládku zvířat nebo věcí, údržbu a kontrolu velkého vozidla nebo provádí administrativní činnosti přímo spojené s konkrétní přepravou, nesmí doba výkonu těchto činností přesáhnout 48 hodin za týden. Doba výkonu těchto činností lze prodloužit až na 60 hodin za týden, pokud za 26 týdnů po sobě jdoucích tato doba v průměru nepřesáhne 48 hodin za týden. Týdnem se rozumí období od 00.00 hodin v pondělí do 24.00 hodin v neděli.

Podnikatel v silniční dopravě provozované velkými vozidly je povinen po 6 hodinách **přerušit výkon činností** přestávkou v trvání nejméně 30 minut. Přesáhne-li doba výkonu těchto činností 9 hodin po sobě jdoucích, musí přestávka

³⁷ Viz vyhláška Ministerstva dopravy a spojů č. 478/2000 Sb., kterou se provádí zákon o silniční dopravě, v účinném znění.

³⁸ Srov. § 9 zákona č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě, v účinném znění.

trvat nejméně 45 minut. Přestávku lze rozdělit do několika částí v trvání nejméně 15 minut. Doba přestávky se nezapočítává do doby výkonu činností. Jsou-li činnosti vykonávány v době od 00.00 hodin do 04.00 hodin, nesmí doba výkonu těchto činností během 24 hodin po sobě jdoucích přesáhnout 10 hodin. Podnikatel v silniční dopravě provozované velkými vozidly vede **záznamy o době výkonu činností a trvání přestávek** a tyto záznamy uchovává po dobu nejméně 2 let od ukončení činností.³⁹ Způsob vedení záznamu a jeho náležitosti stanoví prováděcí právní předpis.⁴⁰

1.2.1.2 Linková osobní doprava

Dopravce ve veřejné linkové dopravě je povinen i) zahájit provoz na lince ke dni, který je stanoven v licenci, a provoz linky udržovat po dobu platnosti licence, ii) vydat a uveřejnit schválený jízdní řád, jeho změny, smluvní přepravní podmínky a tarif, iii) provozovat dopravu podle podmínek stanovených v rozhodnutí o udělení licence nebo povolení, schváleného jízdního řádu, smluvních přepravních podmínek a tarifu, iv) spojem uvedeným v jízdním řádu přepravit každého, jsou-li splněny smluvní přepravní podmínky a tarif a nebrání-li tomu okolnosti, které dopravce nemůže odvrátit nebo jim zabránit, v) označit vozidlo příslušné linky názvem cílové zastávky spoje; označení linky, které je stanoveno v rozhodnutí o udělení licence, musí být čitelné i za tmy alespoň na čele vozidla, dále zajistit označení řidiče a průvodčího obchodním jménem dopravce nebo služebním stejnokrojem dopravce, dále označit bezbariérové vozidlo mezinárodním symbolem přístupnosti, vi) zřídit označnickou zastávku, pokud zastávka nebyla označnickou vybavena, na všech označnicích vyvěsit schválený jízdní řád a název zastávky, v městské autobusové dopravě dále číslo linky; u zastávky městské autobusové dopravy určené pouze pro výstup cestujících není vyvěšení jízdního řádu a čísla linky povinné, vii) zajistit údržbu označnickou zastávky a dalšího zastávkového vybavení (přístřešek, zařízení pro vyvěšení jízdního řádu), pokud je jeho majitelem, nebo přispívat na jeho údržbu majiteli označnickou zastávky a dalšího zastávkového vybavení na smluvním základě, viii) pečovat o bezpečnost přepravovaných osob a jejich zavazadel a zabezpečit první pomoc a náhradní dopravu v případě, že se stane účastníkem dopravní nehody nebo má technickou závadu, pro kterou nelze spoj dokončit, ix) vytvářet podmínky pro přepravu osob s omezenou schopností pohybu a orientace.⁴¹

³⁹ Srov. § 9b zákona o silniční dopravě.

⁴⁰ Viz vyhláška Ministerstva dopravy a spojů č. 478/2000 Sb., kterou se provádí zákon o silniční dopravě, v účinném znění.

⁴¹ Srov. § 18 zákona o silniční dopravě.

Řidič a průvodčí vozidla veřejné linkové dopravy a jiná osoba pověřená dopravcem veřejné linkové dopravy a vybavená kontrolním odznakem a průkazem dopravce (**pověřená osoba**) je oprávněna dávat cestujícím pokyny a příkazy k zajištění jejich bezpečnosti, bezpečnosti a plynulosti dopravy a bezpečnosti ostatních cestujících. Pověřená osoba je oprávněna i) vyloučit z přepravy cestujícího, který se na výzvu pověřené osoby neprokáže platným jízdním dokladem a nesplní povinnost zaplatit jízdné a přírážku, vyloučit z přepravy cestujícího nebo uložit cestujícímu zaplatit přírážku, pokud přes upozornění nedodrží přepravní řád, pokyny a příkazy pověřené osoby, znečišťuje vozidlo nebo pokud svým chováním ruší klidnou přepravu cestujících nebo ostatní cestující jinak obtěžuje; vyloučením z přepravy nesmí být ohrožena bezpečnost a zdraví cestujícího, ii) nepřipustit k přepravě nebo vyloučit z přepravy zavazadlo cestujícího nebo zvíře s ním přepravované, pokud jsou překážkou bezpečné a pohodlné přepravy cestujících nebo ohrožují zdraví cestujících nebo pokud jejich přepravu neumožňují přepravní podmínky, zejména obsaditelnost vozidla, iii) uložit cestujícímu, který se neprokázal platným jízdním dokladem, zaplatit přírážku nebo vyžadovat od cestujícího, aby se prokázal osobním dokladem a sdělil osobní údaje.

Cestující je povinen i) dodržovat přepravní řád, smluvní přepravní podmínky a tarif, ii) dbát pokynů a příkazů pověřené osoby, které směřují na zajištění bezpečnosti a plynulosti dopravy, jeho bezpečnosti nebo bezpečnosti ostatních cestujících, iii) na výzvu pověřené osoby se prokázat platným jízdním dokladem, neprokáže-li se platným jízdním dokladem, zaplatit jízdné a přírážku, nebo se prokázat osobním dokladem a sdělit osobní údaje potřebné na vymáhání zaplacení jízdného a přírážky, iv) na výzvu pověřené osoby ji následovat na vhodné pracoviště veřejné správy ke zjištění totožnosti, anebo na výzvu pověřené osoby setrvat na vhodném místě do příchodu osoby oprávněné zjistit totožnost cestujícího, v) na výzvu pověřené osoby zaplatit přírážku za nedodržení přepravního řádu nebo pokynu a příkazu pověřené osoby nebo za znečištění vozidla nebo za rušení klidné přepravy cestujících nebo jiné obtěžování cestujících.⁴²

1.2.1.3 Přeprava nebezpečných věcí v silniční dopravě

Nebezpečné věci jsou látky a předměty, pro jejichž povahu, vlastnosti nebo stav může být v souvislosti s jejich přepravou ohrožena bezpečnost osob, zvířat a věcí nebo ohroženo životní prostředí.⁴³ Silniční dopravou je dovoleno přepravovat pouze nebezpečné věci vymezené **Evropskou dohodou o mezinárodní**

⁴² Srov. § 18a zákona o silniční dopravě.

⁴³ Srov. § 22 zákona o silniční dopravě.

silniční přepravě nebezpečných věcí (ADR).⁴⁴ Přeprava jaderných materiálů a radionuklidových zářičů se řídí zvláštními právními předpisy.⁴⁵

Osoba předávající nebezpečné věci k přepravě (**odesílatel**) je při přepravě nebezpečných věcí povinna v souladu s Dohodou ADR i) předat dopravci řádně a úplně vyplněné průvodní doklady, ii) zařadit a předat k přepravě pouze nebezpečné věci, jejichž přeprava je povolena, iii) předat nebezpečné věci k přepravě pouze, jsou-li dodržena ustanovení o způsobu přepravy nebezpečných věcí, iv) dodržet ustanovení o zákazu společné nakládky, v) použít k balení nebezpečných věcí pouze schválené a předepsané obaly, vi) zařadit, zabalit a označit kusy nebezpečných věcí nápisy a bezpečnostními značkami, vii) označit kontejner bezpečnostními značkami a označením vztahujícím se k nákladu, viii) ustanovit bezpečnostního poradce pro přepravu nebezpečných věcí, ix) zabezpečit školení ostatních osob podílejících se na přepravě a x) uchovávat po dobu 2 let předepsané doklady.

Dopravce je při přepravě nebezpečných věcí povinen v souladu s Dohodou ADR i) zajistit, aby v dopravní jednotce byly při přepravě řádně a úplně vyplněné průvodní doklady, ii) zajistit, aby pro přepravu nebezpečných věcí byla použita dopravní jednotka k tomu způsobilá a vybavená předepsanými doklady, iii) zajistit, aby přepravu prováděla pouze osádka dopravní jednotky složená z držitelů odpovídajících osvědčení, iv) převzít k přepravě a přepravovat pouze nebezpečné věci, jejichž přeprava je povolena, v) zajistit dodržení ustanovení o nakládce, včetně zákazu společné nakládky, vykládce, manipulaci, zajištění nákladu, provozu dopravní jednotky a dozoru nad ní, vi) zabránit úniku látek nebo poškození přepravovaných věcí a nepřevzít k přepravě nebezpečné věci, u nichž je jejich obal poškozený nebo netěsný, vii) zajistit, aby v případě nehody nebo mimořádné události členové osádky vozidla provedli opatření uvedená v písemných pokynech pro řidiče vozidla, viii) provádět přepravu dopravní jednotkou označenou bezpečnostními značkami a označením vztahujícím se k nákladu, ix) převzít k přepravě pouze kontejner označený bezpečnostními značkami a označením vztahujícím se k nákladu, x) používat dopravní jednotku vybavenou předepsanou výbavou, xi) dodržet ustanovení o způsobu přepravy nebezpečných věcí, xii) vybavit dopravní jednotku hasicími přístroji, xiii) ustanovit bezpečnostního poradce pro přepravu nebezpečných věcí a xiv) uchovávat po dobu 2 let předepsané doklady.

⁴⁴ Viz vyhláška ministra zahraničních věcí č. 64/1987 Sb., o Evropské dohodě o mezinárodní silniční přepravě nebezpečných věcí (ADR), v účinném znění.

⁴⁵ Viz vyhláška Státního úřadu pro jadernou bezpečnost č. 317/2002 Sb., o typovém schvalování obalových souborů pro přepravu, skladování a ukládání jaderných materiálů a radioaktivních látek, o typovém schvalování zdrojů ionizujícího záření a o přepravě jaderných materiálů a určitých radioaktivních látek (o typovém schvalování a přepravě), ve znění vyhlášky č. 77/2009 Sb.